

MIR

Glasi lo koroških Slovencev

Leto XXXI.

Celovec, 16. sušca 1912.

Št. 11.

Na občni zbor „Slovenske krščansko-socialne Zveze“!

V nedeljo dne 24. marca 1912

priredi

Slovenska krščansko-socialna zveza
svoj

letni občni zbor.

Dnevni red:

1. Poročilo predsednika, tajnika in blagajnika.
2. Govor.
3. Volitev novega odbora.

Vsako društvo je dolžno poslati vsaj
tri do štiri zastopnike na ta velevažni občni
zbor!

Odbor.

Govor g. posl. Fr. Grafen-auerja

v deželnem zboru, dne 27. svečana 1912.

Da izpolnim voljo gospoda profesorja Angererja, se tokrat finančne strani pri šoli ne bom dotaknil, čeravno nalagajo šole deželi težka bremena. Začeti pa hočem v smislu dr. Angererja. Dr. Angerer govori namreč mnogo o napredku in je menda prepričan, da mora biti vse, kar je na svetu, trdo nemško. Včeraj me je nekdo imenoval dobrega poznavalca zgodovine svetega pisma in je trdil, da si želim babilonsko jezikovno zmešnjavo. Da zopet z dr. Angererjem začnem, moram reči: »V začetku je ustvaril Bog nebo in zemljo in nebo in zemlja sta bila — nemška«. (Bučen smeh.) Potem so začeli graditi babilonski stolp, in Bog je zmešal jezike tedanjih ljudstev. Zmešnjava jezikov nam pove, da je Bog hotel tako imeti. Seveda pa tedaj še menda ni bilo ne

Nemcev ne Slovencev. Danes pa smo tukaj in imamo pravico do obstoja.

Iz ust izkušenega profesorja smo slišali, da je šolstvo potrebno reforme od ljudske šole do visoke šole. O visoki šoli ne bom govoril, že zato ne, ker ne spada v deželni proračun. Prisojam pa ljudski šoli večjo važnost kakor visoki šoli, ker bi moral po zakonu ljudsko šolo obiskovati vsak državlján, vsaka šola je pa dostopna samo visokim krogom in osebam. V zadevi šolske reforme se je te dni govorilo več nego je treba, toda pravih rezultatov kljub temu še danes nimamo. Danes leži pred nami dragocen zapisnik o šolski enketi. Posl. dr. Angerer mi je očitil, da o šoli mnogo kritiziram, da pa še nisem predložil učnega načrta. Povedal sem že enkrat, da tega nisem mogel storiti, ker na dotično enketo nisem bil povabljen, storil je pa to namesto mene profesor Gurlitt. V poglavitem se njegovi nazori o izpremembi šolstva na Koroškem strinjajo čisto z mojimi nazori, izvzemši malenkosti, o katerih pa nočem trditi, da mora biti ravno moje pravo. Ljudska šola naj ne bo ničesar drugega, kakor razširjena očetova hiša. Kako pa naj bo urejena šola kot taka, o tem bi bilo treba še mnogo razpravljati. Meročajnim krogom bi priporočal, da upoštevajo sodbo strokovnjaka Gurlitta in majorja Novakoviča. (Govornik čita iz enketnega zapisnika mnenja Novakoviča o naših vojakih, na primer da so telesno prav dobro razviti, da je malo analfabetov, vendar pa malo takih, ki bi znali gladko brati.) Na podlagi teh dveh sodb bi se dal napraviti drugi korak glede šolske reforme. To je prvi realni uspeh od tiste dobe, odkar govorim tukaj o šolstvu leto za letom. Pred leti je veljala v deželnem zboru šola kot nedotakljiv predmet. Meni so se posmehovali, me preglašovali, in danes govorijo ljudje, ki v tej zadevi malo več vedo, ravno v istem smislu, kakor sem govoril jaz že pred petnajstimi leti. Za šolo se v deželnem zboru niso brigali in so jo lahkomišlno prepustili le nekaterim činiteljem, katerim resnična izobrazba ljudstva ni bila tako pri srcu, kakor bi jim bilo moralo biti. Saj bi bilo sicer moje dreganje

moralo roditi prepričanje, da je treba resno začeti z izpremembo šole. Dandanes pa so se nasprotstva med menoj in večino v deželnem zboru zmanjšala. Jaz ostanem še danes isti, kakor sem bil in večina menda ni nič bolj popustljiva, ostala je ista, toda spoznala je, da je mogoče doseči pri šoli z manj denarjem boljših uspehov, kakor dosedaj. Učiteljske plače smo — seveda navzgor — regulirali kakih petnajst let. Obdačenje se bo vsled tega precej povišalo. Zato pa smemo upravičeno zahtevati, da se šola ozira na ljudske potrebe. Vsled tega so to pot tudi vsi napadi zoper večino v tem oziru neopravičeni.

Včeraj je celovski župan dr. Metnitz pri vprašanju, ali je treba ločiti povišanje plač za ožene in neožene učitelje, povdarjal, da delovanje učiteljstva v javnem življenju, je združeno z večjimi izdatki, ker mora učitelj sodelovati pri pevskih društvih, pri požarnih brambah in jaz še pristavim, da mora tudi piti. Nočem morda s tem komu kaj očitati, saj privoščim dobro kapljico vsakemu učitelju, kakor samemu sebi, toda vse to ni pravi poklic učitelja. Poklic učitelja je, (in za tega je plačan), da vzgaja mladino, in s tem ima, če svojo službo pojmi in opravlja, v občini dovolj dela in je s tem za občino dovolj storil. Zato so mi besede dr. Metnitza se zdele čudne: Zakaj se zahteva od učitelja še postransko delovanje v občini? S tem ravno pride učitelj zelo lahko z občinstvom navzkriž. Učitelj bi moral biti z vsemi strankami v občini enako dober, ravnati bi moral z vsemi otroki v šoli enako, brez ozira, ali so otroci teh ali onih starišev. Na deželi je dovolj ljudi, ki so popolnoma sposobni za voditelja požarne brambe. In pevstva društva! Ta na deželi le tam obstanejo, kjer ljudje skupno živijo, ne pa morda raztreseni po gorah. Danes je gospod profesor dr. Waldner govoril o mostu, ki bi naj združil ljudstvo in učitelje. Res je, da sta si zdaj učiteljstvo in ljudstvo tuja, toda kdo naj ta prepad med ljudmi in učiteljem premosti, profesor dr. Waldner ni povedal. Menim, da je v to poklicano učiteljske. Sistem na učiteljsku je namreč ravno

Podlistek.

Chava Rubin.

Poljsko napisal Aleksander Świętochowski.
Poslovenil Ratiški.

Najpreje moramo razjasniti, da bi mogel priimek Rubin značiti samo ono, kar bi Chava in njen mož Simhe morala biti, a nikakor ne, kar sta v resnici bila. Simhin praded si je navzel priimek Rubin, da bi imel vsaj ime dragulja in prenesel to čarobno besedo na potomce. A to ni pomagalo ne njemu, ne njegovim potomcem. Simhe je bil rubin, usajen v okvir največje nadloge. Nič ni manjkalo, da bi se ga moglo tako izvrstno orisati. Kot pravi husid*) je sedel vedno v sinagogi, ali boljše v celici, prepričan, da izhaja iz odlične rodbine; imel se je za osebo, kateri mora svet, njegov namreč, pomagati in je ne pustiti stradati. Bil je več let bolan na prsih in nespособen za delo. Očetova smrt je še spopolnila njegovo bedo. Podedoval je v mestecu Kazimierz na Visli četrti del neke hiše, že napol podrte, koje okno je bilo tikoma blatne

ceste in katera je bila odločena za podreti in bila je prosta davka. Pri vsem tem je bil Simhe ne malo ponosen na svoje posestvo, ki mu je dajalo naslov gospodarja. Ko je vzel v sobo, ki je bila popolna njegova last, še dva stanovalca, se je pričkal z njima in jima obljubljal popravke za poletje; drugače je sedel na klopi pred hišo, se grel na solncu ali metal kokošim kuhane krompirjeve olupke. Polagoma je zanemarjal tudi sinagogo. Sušica, glad, prirojena oholost, naposled zavest njegove gospodarske časti — vse to je privedlo siromašnega žida v popolno brezvestnost. Kadar mu je presedala brezdelica, se je napotil na tržišče, kjer je pravil mimoidočim o mnogih kupcih svojega posestva, za katerega se pravzaprav nihče ne zmeni. Ker so stanovalci malo plačevali, bi se lahko vprašalo, od česa je živel Simhe s čveterimi otroki?

Da rešimo uganko, je čas, da spoznamo Chavo Rubin. Umetnik, ki popravlja pokvarjene slike, bi dejal, da je tridesetletna Chava lepa ženska. In v resnici bi vsakdo mogel na njej opaziti pravilno, izrazito obličje, lep nos, ognjene črne oči, malo izdelano uho, privabljljiv smehljaj, a vse to je bilo na žalost izkaženo od tisoč sledov bede. Zato bom rajše pravil o Chavini pridnosti, nego o njenih mičnostih. Bila je pridna kakor židovka, katera vzdržuje od prihodka

trgovine moža in čvetero otrok in katere kapital znaša v vsem tri rublje. Če bi se bila Chava rodila kot kristjanka, zaslužila bi dnevno en poljski forint in živela bi ugodno, kakor židinja, kateri so mnogi za služki zaprti, se je morala omejiti le na kupovanje in prodajanje nekaterih neznatnih potrebščin, kar je navadno prinašalo dnevno dvajset do petindvajset poljskih grošev, naravno pri zelo velikem trudu. Morala je sama zgodaj iti v vas, oddaljeno tri vrste od mesta, da odnese mleko, ki ga je imela v zakup in raznese po hišah; hiteti je morala po vaseh, da je kupila za uradniške soproge kak lonec masla ali sira, prinašati je morala nafto v mlekarno v mestni okolici, in še mnogo drugega.

V malem mestu, kjer je vse doma ali kjer se lahko kupi, je zelo omejeno posredovanje pri kupovanju ali prodaji in edino možno, če so zahteve prodajalcev zelo nizke. Radi tega se je Chava trudila od ranega jutra do poznega večera, da zbere petindvajset grošev. Glavni vzrok njenega siromaštva je bila njena mala pričetna glavni- ca, ki ni dopuščala razvitka v trgovini. Da bi bila imela Chava na razpolago petdeset rubljev, gotovo bi nosila čez tri leta svilen obleko in kazimierska aristokracija bi jo uljudno pozdravljala. Ali ona je imela vložene v trgovino samo tri rublje. Temeljno

*) Sekta židov, ki se nagiblje praznovrstvu.

tako napačen kakor na šolah! Drug vzrok tega odtujenja je pa dejstvo, da so sedanji posestniki, ki pošiljajo v šolo svoje otroke, povečini sami bili vzgojeni v novi šoli, ta pa ni mogla vzgojiti v njih spoštovanje do šole.

Glede utrakvističnega šolskega sistema sem tukaj govoril že več kot odveč. Držim se še danes načela, da je treba vsakega otroka vzgojiti na podlagi maternega jezika. Koroške šole pa ne vzgajajo tako. Skoro vsakokrat se mi je pa odgovarjalo: Ljudstvo noče. Kar je res napredno, napreduje. In dr. Angererju moram naznaniti, da tudi koroški Slovenci napredujemo. Če je res mož napredka, bo to priznal. Če pa Slovincem odreka, kar sam zahteva za Nemce, potem pa ni mož, ki sme govoriti o napredku.

Mi zahtevamo, da se uvede v šole slovenščina kot učni jezik, nemščina pa kot učni predmet. Ne bom o tem govoril, v katerem letu da naj se začne s poukom nemščine, ker nisem strokovnjak, morda s tretjim šolskim letom. To bi bile edine postavne šole, ker dveh učnih jezikov na eni šoli zakon ne pozna. Kako pa sedaj izgledajo utrakvistične šole? Prva dva meseca imajo otroci abecednik, do strani 45. To pa je vse, kar slišijo o svojem maternem jeziku v šoli, ker druge slovenske ure so preložene po sklepu šole. Ali ni to žalitev za Slovence, da se slovenščina poučuje po šoli (ko so otroci že utrujeni in jih stariši že težko pričakujejo doma)? Ni to žalitev narodne zavednosti? Sedanji pouk je trpinčenje za učitelja in izgubljen čas za učence. V slovenskem delu Koroške je pa sklenilo nekaj občin, zahtevati v šoli slovenski učni jezik. Žalibog so si morale poiskati te občine pravico šele pri najvišji instanci in danes še ne vem, če se bo deželni šolski svet držal tozadevne odločbe ali pa bo ostalo pri starem. Misel po nacionaliziranju šole, bo med našim ljudstvom na Koroškem vedno bolj prodrila. Odveč je, o tem delati opazke, in nespametno od nas Slovencev zahtevati kaj drugega. Želimo se naučiti nemščine, toda na podlagi maternega jezika, kar je za otroka najlažje. Med Vami so taki, ki govorijo tudi latinsko, grško itd. Na kateri podlagi ste se pa tega naučili?

Ali s pomočjo kake laške knjige? Nemci se izobrazujejo na podlagi svojega jezika, ker vedo, da druge prave izobrazbe sploh ni, kakor izobrazba na podlagi maternega jezika.

Obračam se sedaj do deželnega šolskega nadzornika, kako bo dano besedo izpolnil. Zastopniki vlade so mnogokrat pravili: Če na sedanjih utrakvističnih šolah uvedemo slovenščino kot učni jezik, bi morali seveda zato imeti potrebne učne moči, ki jih pa nimamo. Tako se glasi izgovor, resničen pa ni! Lahko bi jih imeli, če bi deželni šolski nadzornik, oziroma deželni šolski svet pustil vsaj tiste slovenske učitelje na slovenskih krajih, ki so slovenščine popolnoma

zmožni. Saj je takih lepo število — na nemških krajih. To občutimo kot krivico, da se v naše kraje pošilja nemške učitelje, ki z ljudstvom ne morejo tako dobro izhajati kakor pa učitelj, ki je iste narodnosti kakor prebivalstvo.

Pred par leti sem bil pri deželnem šolskem nadzorniku Benda in sem ga prosil, da slovenske učitelje prestavi zopet nazaj med Slovence. To se mi je obljubilo, ali ta obljuba bi se bila morala izvršiti že o Veliki noči lanskega leta. (Govornik navede take učitelje, ki so med Nemci: Treul, Sokol, Lakata, Likar, Mikuluš, Močnik, Horvat, Vedenik, Glančnik, Pilgram. Zakaj so ti učitelji nastavljeni po nemških krajih? Že vnaprej vem, kaj bo odgovoril deželni šolski nadzornik: Sami niso hoteli v stran iz nemških krajev. Tega pa danes nihče ne verjame, gospod deželni šolski nadzornik, najmanj pa jaz, ker sem poizvedoval in izvedel nekaj čisto drugega. Zato pa so nas »osrečili« s celo kopo nemških učiteljev. (Govornik jih našteje cele litanije.)

Ali bi se ne dalo temu odpomoči? To je za Slovence važna zadeva, za deželni šolski svet pa ne, zakaj vse Slovence je poslal med Nemce ravno zato, ker so Slovenci. Zakaj se pusti slovenske učitelje tam trpeti, če se sicer trdi, nemška tla morajo biti brez vsakega poslovenjevanja. Profesor dr. Angerer ima strah celo pred slovenskimi krajevnimi imeni. Mrzlca ga spreletava že pred slovenskimi krajevnimi imeni, tu pa so poslali med Nemce celo učitelje. Ali se tu nič ne boji? Zdi se, da je za to drug vzrok, namreč da ima deželni šolski svet izgovor, da nima slovenskih učnih moči. In to je tudi majhen napredek, da smo s slovenskimi učitelji v najožjem stiku. Danes vemo vsaj, kam romajo naše učne moči in da bi se moralo pošiljati nemške učitelje med Nemce, slovenske pa med Slovence in to v korist učiteljstva samega.

Končno še krajevno zadevo! Pritožiti se imam zlasti zaradi ene šole v šmohorskem, ene v velikovškem in ene v celovškem šolskem okraju. Razmere na šoli v Velikovcu so znane, jezikovni uspehi tudi. Vemo, da bomo morali potrpeti še nekaj let, toda izpremeniti se bo moralo! Po poročilih v naših listih uspehi na velikovski šoli niso najboljši. Na neki šoli v šmohorskem okraju deluje neki »Grünschnabel«. Tega izraza se poslužujem, ker sem ga slišal iz ust prejšnjega deželnega šolskega nadzornika. Dotični učitelj res razvija »uspešno delovanje v občini«. Vprašal je v šoli otroke, kaj je bolj potrebno, šola ali župnišče. Razen dveh so mu vsi odgovorili: Župnišče! Učitelj nato: Za župnika zadostuje majhna soba. Neki učenec se je nato odrezal: Za učitelja tudi. Zato je pa dobil občutno kazn. Vprašam: Ali spadajo taka vprašanja tudi k vzgoji v šoli? To ne spada v šolo! Neki drug učitelj na velikovski šoli prepoveduje kratkomalo otrokom med šolo in po šoli govoriti slovensko, tudi če se poučujejo samo

ročna dela. In ta učitelj je rekel nekemu dekletu: Med krščanskim naukom sme vsak otrok delati, kar hoče, in neko dekle, ki je z drugo govorilo izven šolskega časa, je moralo 180krat pisati za kazn: »Med uro ročnih del ne smem govoriti slovensko.«

S takim postopanjem se učitelj osmeši in je vzrok, zakaj da je ljudstvo z njim nezadovoljno. V šoli ne doseže ničesar, z ljudstvom pride navskriž, in to se ne pozabi. In sedaj o Selah. Tam je šola, obstoječa iz dveh razredov, iz slovenskega in nemškega. V slovenskem razredu je nad 100 otrok, v nemškem 19, in kakor sem včeraj slišal, v resnici samo 12. Tamošnji učitelj je nekega dečka tako tepel, da je krvavel iz nosa in ust. Zakaj? Vprašajte učitelja! Ali se mora res tako zagrizen človek šopiriti v Selah? Ali za Sele res ne morete dobiti drugega učitelja kakor Millioniga? Tega pošljite v Tengen! Danes imamo v Selah vsled takih dogodkov šolski štrajk. To gibanje med ljudstvom je bolj globoko, kakor se komu izmed Vas sanja. Nekaj let boste mogoče še potlačevali narodno zavest Slovencev, toda ne svetujem Vam. To za Vas ni častno, če hočete biti omikan gosposki narod. Da bi se pustili mi na tej zemlji, ki jo posedujemo že nad tisoč let, ponemčiti, to upanje kar opustite! Pobotajte se z nami. Če pa ne marate sprave, potem pa ne govorite o razmerah, kakor so bile l. 1848!

Bratje! Rodoljubi, v našo sredo!

»Slovenska kršč. socialna zveza« ima dne 24. marca svoj občni zbor! — Podala bo koroškimi Slovincem mirno in resno poročilo o delovanju preteklega leta! — Govorila bo o preteklih naporih, o prestanem trudu, in koroški Slovenci bodo sami sodili o njenem delovanju!

Kaj pa je »Slovenska kršč. soc. zveza« za Koroško? Sejalec je šel na svoje polje in je sejal! — Seme je padlo na izhojena pota in zadušili so ga mimogredoči. — Drugo seme je padlo na skalnata tla, in seme ni moglo vzkliti. — Spet drugo zrno je padlo na dobro, črno, rodovitno zemljo, in obrodilo je tridesetero, da stotisočero!

Zveza je tudi sejala po koroških tleh seme prave krščanske narodne izomike! Pet let šele seje Zveza to seme po Koroški, in kdo ne ve, da je po Koroškem težko sejati. — Izhojena tla so, nerodovitna, skalnata! — Plevelja in trnja je v izobilju, ki tako rado zaduši dobro seme. Nekaj semena je padlo vendar na dobra tla in je začelo kliti in roditi. Popolnoma razvilo in razraslo se bo vse to seme v poznih letih, tedaj, ko bodo vse one roke, ki so ga sejale, že davno trohnele.

A zdaj že vidimo sadove svojega dela! — Mladičji, čili in mladi, vstajajo iz koroških grobov! — Ne poznajo smrti, ampak živeti hočejo, bujno živeti. — Nov rod vstaja! — Kri starih slavnih pradedov, ki so vojvode vstoličevali in ki so Turke v Rožu,

glavnico svojega trgovanja bi mogla samo na en način pomnožiti, namreč z mnogimi srečnimi operacijami. Tudi jej niso manjkala potrebna svojstva: volja in prevdarnost. Neprestano je sanjara o dobrem stanju in smelih podjetjih. Nekoč toliko da ni dala are za deset loncev medu, in samo radi strahu, da bi mogla pri vsej previdni špekulaciji izgubiti celo glavnico, je odstopila od te namere. Ko je čula, da je neki njen znanec kupil ta med in pri tem zaslužil štiri rublje, je trpko jokala in sklenila biti pri prvi priliki previdnejša.

Nekega dne je hitela Chava k Visli, da bi kupila nekaj jegulj. Bližaje se ribičem je zapazila med njimi neko nenavadno vznemirjenost. Vzrok je bil dober ribji lov. Takoj je Chavi padlo v glavo:

»Ali jih ne bi kupila.«

Z drhtečim glasom je vprašala po ceni.

»Funt po pet grošev«, se je oglasil nek ribič.

Chava se je pričela marljivo pogajati.

»Čemu to govoričenje«, je dejal ribič, »že tri mesece nismo ujeli jesetre. Prodali bodeš funt po forintu.«

Chava je bila tako navdušena za dobiček, da se je sporazumela za ceno in dala »začasno« tri rublje. Ostanek je upala plačati s takoj prisluzenim denarjem. Odšla je z

ribiči v mesto, žareč od vznemirjenosti, katera je rudečila obraz in v mislih je našela vse hiše, kjer bi moglo njeno blago najti kupca. Sodnik, pisar in njegov pomočnik, odvetnik, načelnik, davkar, učitelj . . . petnajst grošev za funt, dvajset, mogoče tudi forint . . . Pri tej misli so se zablisnile Chavine oči z davno ugaslim ognjem, okoli usten ji je pa igral vesel smeh. Popravila si je robec na glavi in pričela hiteti, da je ribiči z ribami niso mogli dohajati. — A če ne dobi kupcev? Stoinpetdeset funtov rib za mestece, kjer si v tednu more samo trideset oseb dovoliti ta luksuz? Prestrašena je obstala, nekaj jo je stisnilo za grlo, a se je hitro zavedla, potegnila robec na oči in odhitela dalje.

»Idite v mojo sobo«, je zaklicala ribičem, »vzemši eno ribo, in malo počakajte, takoj se vrnem, samo da zmenjam denar.«

Ne čakajoč na odgovor je stekla po ulici na drug del mesta. Chava je bila preveč izkušena branjevka, da ne bi pomislila, kje bi prodala toliko ribo; pohitela je k vsem mestnim imenitnikom po vrsti njihove časti. Najprvo je odšla k gospe sodnici. Ni se prevarila. Gospa sodnica je kupila po kratkem pogajanju celo jesetro za tri rublje, torej nekaj več nego enajst grošev za funt. Opojena še z nado na veliki dobiček, z druge strani pa v skrbi za nadaljno prodajo in

čakajoče ribiče, je občutila med potjo domov sedaj veselje, sedaj strah.

»No, kaj«, je mislila, hiteč kljub utrujenosti dalje, »enkrat drago, drugič ceno. Ona je vzela celo ribo, plačala takoj, in če drugi dve podarim, imam svoje tri rublje. Moji trije rublji! Pet forintov sem še dolžna, torej moraš doplačati . . . Ali nista dve jesetri vredni pet poljskih forintov?« . . .

Že od daleč je opazila svojega moža, ki se je pogovarjal z ribiči pred hišo in s palico tipal ribe, katere so otroci strahom opazovali.

»Kakšne ribe, čudne ribe so to«, je dejal zaničljivo Simhe. »Kdo jih bode jedel? Lakni. A kdo plačal? Neumnica! Oj, oj! Ali je dala aro?«

»Dala je«, je odgovoril ribič, »a ostanek gotovo ne bode plačala.«

»Zakaj ne bode plačala? Ali nisem gospodar kamnite hiše, ali ni moje premoženje vredno pet poljskih forintov?«

Ko je Simhe videl prihajati svojo ženo, je povišal ton svoje oholosti za nekaj not.

»Moje imetje ni prav nič zadolženo, imam še prostora za dve ribi. Ne trgujem s takimi neumnostmi, saj sem že rekel, da imam hišo. Simhe je gospodar!«

Pomirivši moža s krepkim glasom, se je obrnila Chava do ribičev:

»Imam še vam plačati tri forinte« . . .

v Železni Kapli in pri Trbižu potolkli, se je spet osvežila v žilah koroških Slovencev!

Kako tudi ne? — »Jaz sem luč, pot in resnica«; tisti, ki je to o sebi trdil je poživil koroške Slovence! Kristus! — Iz Rima, kjer vedno teče neskaljeni vir prave resnice, so čuli katoliški narodi besedo krščanske demokracije. — Ljudske množice je treba zbirati ter jih organizirati, ker tudi hudi duh zbira svoje čete ter jih razpostavlja v bojne vrste! — To organizacijo teme in zla je gledal papež Leo XIII., ko je premotrival svetovni položaj, in dobro je videl; saj mu je vendar sv. Duh sam, posebna modrost, svetil pri tem pogledu v prihodnost. — Tako jasno je gledal socialni prerok to nevarnost prekucije in upora, da je začel klicati vse dobre elemente na pomoč! — »Mudi se! Mudi! Delajte hitro!« — Ta klic je zaslišala »Slovenska kršč. soc. zveza« ter začela ljudstvo zbirati v krščanska društva.

Kako krasna in hvalevredna naloga je vendar to delo! — Kakšen užitek je to, ako smemo poučevati ljudstvo raznovrstne stvari in sicer vse v luči večnosti, iz stališča edino zveličavne vere! — Ni stvar zveze se vmešavati v politiko! Za to so drugi! Zveza ima položiti temeljne, vodilne misli in ideje. Dandanašnji, ko je celo ljudstvo poklicano od vladarja, da ž njim vlada, je treba ljudstvu povedati, kaj je ustava, kaj je občina, kaj je država itd.

Danes, ko propada kmečki stan, sploh ljudstvo kot tako zaradi kartelov, je treba ljudstvu kazati pravo pot samopomoči. Vsak pastir zunaj mora sčasom izvedeti, kaj je zadruga in posojilnica. Danes, ko se peklen-ske sile zaganjajo v našo mogočno Avstrijo, da bi jo razbile in potem naskočile Petrovo skalo, mora naše ljudstvo vedeti, kaj je pravi avstrijski patriotizem. Z gorko ljubeznijo do velike Avstrije moramo prepoiti slovensko ljudstvo ter je navduševati za stare avstrijske vzore: Vse za vero, dom, cesarja! Socialna demokracija, ki hoče rušiti zvestobo Slovencev do Avstrije in katoliške cerkve, protiverske, nemškonacionalne stranke, ki hočejo postaviti Avstriji golo ponemčevanje za cilj, Vsenemci, ki hočejo ukrasti slovenski veronauk iz slovenskih šol in narediti Avstrijo le še pokrajino Nemčije, so naši narodni in verski nasprotniki, in kdo ne ve, da so močni! Kdor dandanašnji še doma sedi, kdor danes ne gre med ljudstvo, da ga uči, ne ve nič o onem Kristusu, ki je tri leta hodil brez doma, brez počitka, brez postrežbe okrog, nič ne ve o onem Kristusu, ki je iz dna svojega srca zaklical: »Ljudstvo se mi smili!« Podajmo si torej vsi roko k skupnemu delu za izobrazbo ljudstva v »Slov. kršč.-socialni zvezi«! Koliko dela je še! Ljudska duša je žejna resnice, ker je ustvarjena po podobi večne resnice! Dajte nam knjige, izženite alkohol iz našega ljudstva, dvignite ženski

spol do prave omike, iztrgajte naše mlade fantje iz gostiln in dajte njihovemu mladem ognju delo in prave vzore, dajte nam prostore, postavljajte ljudske domove, da se bo ljudstvo moglo shajati, dajte nam dobrih časnikov; to so klici ljudske duše, in mi ne smemo ostati gluhi! So ljudje, ki stojijo ob strani ter pravijo: »Saj vse vkup nič ne pomaga.« Tem zakličemo: Ne uspeh, ampak dolžnost mora nas gnati. Katoliška cerkev bi potemtakem tudi lahko večkrat vrgla puško v koruzo in rekla: saj nič ne pomaga! Kdo pa naj potem izvede načrt: vse prenoviti v Kristu? Obup in malosrčnost so sploh neznane tujke v slovarju katoliških mož! So drugi, ki obsojajo, kritizirajo: vse je napačno, nič ni prav! To so ljudje, ki podirajo in nič ne zidajo! Pridite na shode in na občne zборе, tam povejte svoje mnenje. Veste, kakšna je definicija hudega duha: Duh, ki vedno zanikuje. Zidajmo, ne podirajmo!

So nadalje ljudje, ki mislijo, socialno delo ni naša dolžnost! Kako naj govorimo na shodih o vseh mogočih stvareh, katere se moramo šele učiti! — Država mora pomagati ljudstvu, ne mi! — In res! — Moči ni; govornikov ni! — Dva vzroka sta za to: Manjka sploh inteligence, manjka pa tudi dobre volje. Apostolsko je, da smo vse v se m; tolika je moč in luč katoliške vere, da je vse stvarstvo posvetila in da od nje dobivajo vse vede svetlobo in luč. Država naj sama vse stori? Popolnoma napačno: Država more le take postavbe dajati, ki najdejo odmev v ljudski duši. Da! Ljudstvo je treba šele pripraviti za dobre postavbe, to pa je ravno pomen prave izobrazbe. Zato kličemo: Koroški rodoljubi, pridite k občnemu zboru »Slovenske krščansko-socialne zveze«, združimo se vsi v tej velevažni zvezi k skupnemu delu za pravo ljudsko izobrazbo!

Slovinci, podpirajte „Mir“ z inseriranjem!

Državnozborna volitev v beljaškem okraju.

Slovenske volilce v beljaškem okraju prosimo, da se za volitve marljivo pripravljajo. Slovenska stranka se volitev na vsak način udeleži. Parolo za volitve bo izdalo politično vodstvo slovenske stranke o pravem času.

Reklamacijska doba se konča z 18. sušcem. Kdor ni v volilnem imeniku in se ni reklamiral do tega časa, 23. aprila, ne bo smel voliti. V vseh občinah po deželi v beljaškem volilnem okraju so volilni imeniki položeni na pregled vsak dan od enajstih do ene opoldne.

tro vstala in odhitela v neko hišo, k svoji odjemalki, gospe davkarjevi, katero je dobila na vrtu.

»Aj, aj, draga gospa, kaj imam za milostivo, nisem še nikomur nič povedala... Popolnoma svežo — krasno, prekrasno jesetro!«

»Jesetra«, odgovori davkarica, »ni dobra riba. Lansko leto sem jo morala polovico proč vreči; še otroci je niso hoteli jesti.«

»Kaj pravite, kaj mi to govorite... Pokojni odvetnik jih je jedel najrajši, bolj jih je ljubil nego pražene postrvi... Gospa sodnica me vedno vprašuje: Simhova, kdaj mi bodele prinesli jesetre?«

»No, pa če so sveže...«

»Za milostivo samo forint za funt.«

»Idite v božjem imenu, za to ceno moram dobiti postrvi.«

»Saj sem jih sama plačala po petindvajset grošev, pa moram tudi nekaj sama zasluziti.«

»Dajem vam petnajst grošev in vzela bom trideset funtov.«

»A kaj bom z ostankom? Draga moja gospa, to vam je tako okusna riba, da je skoro žal človeku, jesti jo. No, skočila bom k gospe načelnikovi, mogoče ona vzame drugo polovico.«

Komaj je načelnica zvedela, da je bila Chava — katera je vsled razburjenja pozabila za hip na red časti, že prej pri davkarici, je vrgla židovko iz kuhinje.

Vsenemška stranka je izdala za dr. Angererja volilni oklic, v katerem zamolčuje pravi vsenemški program, od katerega vsenemška stranka takorekoč živi. O odpadniškem gibanju, ki ga uprizarjajo vsenemci, o sovraštvu te stranke do katoliške cerkve v tem programu seveda ni ničesar omenjenega. Na tak volilni oklic natančneje odgovarjati, je popolnoma nepotrebno. Saj je politično delovanje dr. Angererja in njegovo sovraštvo do Slovencev in do katoliške cerkve dovolj znano.

Še v zadnjem zasedanju, ko je stal že pred volitvami, se ni mogel vzdržati izbruhov zoper Slovence, da mu je moral poslanec Grafeneauer zalučati v obraz: »Slovenci nismo nobeno gnojišče!«

MOJA STARA

izkušnja me uči, da rabim za negovanje kože samo Steckenpferd-lilijnomlečnato milo od tvrde Bergmann & Co. v Dečnu na L. Kos po 80 h se dobiva povsod.

Dnevne novice in dopisi.

Družba sv. Mohorja bo to leto k svoji 60letnici obstoja izdala jubilejni koledar s celim imenikom, kakor je bil prej v navadi. Vsak Slovenec naj si šteje v posebno čast, da se bo njegovo ime bliščalo v letošnjem imeniku!

Pijevo društvo v Celovcu je imelo letni občni zbor v nedeljo, 10. t. m. v »Musik-säle«. Krščansko-socialno mislečih Nemcev se je nabralo 600 do 800. Govoril je glavni urednik »Reichspost« dr. Funder z Dunaja. Na shodu je bil tudi prevzvišeni knez in škof dr. Kaltner in je imel nagovor.

Posebni vlak na Sv. Goro pri Gorici priredi Slovensko krščansko socialna zveza dne 20. aprila iz Svetnevasi za Rož in dne 27. aprila iz Podkloštra za Ziljsko in Kanalsko dolino. Natančnejši spored pozneje.

Slovensko kat. akad. tehnično društvo »Zarja« v Gradcu si je izvolilo na svojem I. rednem občnem zboru za leto 1912. dne 8. t. m. sledeči odbor: iur. Jakob Hodžar, predsednik; iur. Alojzij Remec, podpredsednik; med. Zorán Jošt, tajnik; med. Jakob Rebernik, blagajnik; phil. Ivo Sivec, knjižničar; phil. Josip Gombotz, gospodar; med. Ludovik Kramberger, odb. nam.

Prekrasni umetniški razglednici »Slovenske Straže« za Veliko noč izideti 23. t. m. Naročila na pisarno »Slovenske Straže« v Ljubljani.

Obesil se je 11. t. m. v Št. Andražu v Labudski dolini tamošnji gostilničar Jožef Treffer. Bil je slaboumen.

Žrtev vojne v Tripolisu. Laški vojak, doma iz občine Sabado blizu avstrijske meje južno od Innichena na Tirolskem, se je vrnil iz vojske. Matični ga je zelo vesela sprejela. Sin jo je na to prosil, da mu sleče

»Pet!« so zaklicali soglasno ribiči.

»Kako? Kako? En rubelj in forint.«

Prišel se je prepir. Chava se je hotela po svoji navadi prepričati, ker se je mislila odškodovati, ker je prvo ribo tako poceni prodala: a ves trud je bil zastonj. Morala je dati še onih pet forintov. Ribiči so odšli, ona se je pa vsedla na klop pred hišo, otrla si znoj s čela, ne zmeneč se za jok otrok. Nasled je vzela dve hruški iz žepa, prelomila vsako na pol in z njima zamašila štiri odprta usta.

»Simhe,« je zaklicala možu, ki je imel prekrižane roke na hrbtu in opazoval kupe mahu na strehi svoje hiše. »Odnesi ribi v sobo.«

»Saj ne bodeta zmrznili — moreta ležati...« je odgovoril Simhe flegmatično in kašljajoč odkrevsal proti mestu.

Chava se je tresla od jeze in v oči so ji stopile debele solze. Sovražila je moža radi njegove lenobe. Če bi bil Simhe zdrav in močan, imela bi zanj neko nagnenje, če bi bil pasel lenobo le radi verskih motivov, bi potrpežljivo prenašala vso skrb za družino. Ali Simhe kot pravi husid, in tudi radi telesne slabosti, katero je povzročila njegova bolezen, se je ogibal vsakega dela. Bolan in zajedavec — ali more biti še kaj hujšega za ubogo ženo, ki redi celo družino? — Chava je neprestano molčala; premišljevala je, kako bi se hitro rešila rib, da jih ne pokvari julijska vročina. Gluha za ostrejši jok je hi-

»Baba,« je vpila, zaloputnivši z vratmi, »mi hoče postreči s tem, kar je pustila neka davkarica. Ne bom tega pozabila!«

Chava se ni imela časa jeziti, ker jo je načelnica vrgla iz kuhinje, pa je odhitela dalje. A bog trgovine jo je gotovo obsodil, da jo bode težko kaznoval za to vratolomno podjetje, ker nikjer ni mogla ne cele, ne polovice jesetre prodati. V eni hiši ni bilo gospodarja doma, v drugi denarja, tako, da se je pobita Chava vrnila domov, potem ko je zastonj prebrnila celo mestece. Kaj naj počne? To vprašanje je viselo kot moreč duh nad trgovcem, čegar natovorjena ladja se je potopila na morju, tudi sedaj nad ubogo branjevko, ki ni mogla prodati dveh rib. Pri taki nevarnosti ji je padlo v glavo, da mora rešiti vsaj glavniico. Ko je Chava plačala ribičem, ji je ostalo še pet poljskih forintov, do prvotne glavniice. Presekala je hitro ribo na dvoje in polovico odnesla davkarici. Če dobi dogovorjeno ceno, ji ostane še čistega dobijčka dva rublja, pa če tudi ne proda ostalo ribo. O sladka nada, redek in srečen dan! Dva rublja dobijčka v nekaterih urah! Pod takimi uspehi bi tudi bogatejši ljudje kupčevali z ribami. Ali ta dan so izginile vse Chavine vesele nade. Davkarica ji je dejala, da plača samo po deset ne po petnajst in to šele drugi dan.

(Dalje sledi.)

suknjo. Matj je tako zapazila, da je sin brez rok. Obe roki je izgubil v laško-turški vojni pri Tripolisu. Mati se je tako prestrašila, da se je zgrudila in kmalu na to umrla.

Polom v Pulju. V mestni občini Pulj je brezobzirno vladala laška liberalna stranka. Pred nekaj dnevi so aretirali sedem mestnih uradnikov. Prvi mestni računski uradnik Tomaso Galante se je sam ovdal pri deželni sodišču in priznal, da je poneveril okrog 60.000 K. Vlada namerava izročiti vodstvo občine admiralu v Pulju in uvesti proporcionalno občinske volitve.

Kravje mleko je težje prebavno

nego materino mleko, ker se v dojenčkovem želodčku strdi v goste kepe. Ako pa mleku pridenemo „Kufek“, se pa vse zgosti v finejših kosmih, mleko je lažje prebavno in varuje male pred črevesnimi obolenostmi. Povrh se pa še redilnost kravjega mleka bistveno poviša, ako mu pridenemo „Kufek“. S „Kufek“ dosežemo kakor z nobenim drugim izdelkom dobro, redno prebavo ter krasno uspevanje otrok, ki se jim prihrani pogosto obolenje. 45

Bojeviti celovski župan dr. vitez pl. Metnitz se hoče zopet blamirati. Svoj čas je v deželnem zboru naznanil, da bo dal aretirati Slovence, ki bodo na celovškem kolodvoru zahtevali vozne listke v slovenščini. Ko je pa zadeva prišla pred državni zbor, je hotel mož to z zavijanjem utajiti. H koncu letošnjega zasedanja je plemeniti mož hotel v proračunski debati polemizirati z »Mirom«, morda zategadelj, ker ga je »Mir« delal odgovornega za izzivanje njegovega policaja Jaritza na celovškem kolodvoru. Toda še predno je mož mogel povedati, kar mu je ležalo na srcu, ga je deželni glavar opomnil, da to ne spada k stvari. Dr. vitez pl. Metnitz, ki je namestnik deželnega glavarja, se je moral vnesti. Vsa jeza in kreganje mu ni nič pomagalo! Da pa izlije svoj žolč nad Slovence, je v občinski seji celovškega mestnega sveta, dne 12. sušca strastno govoril zoper deželno vladu, ki je preko njega kot župana dovolila podljubeljskim igralcem uprizoritev igre »Padar«. Dr. Metnitz se je pritoževal, da deželna vladna nasproti mestnemu gledališču postopa zelo strogo, slovenskim diletantom nasproti pa da gleda skoz prste. Prošnji podljubeljskih diletantov ni bilo priloženo ne besedilo igre, ne društveni statut, kar je po zakonskih določbah potreba. Tudi ni vedel, kdo da je odgovorni voditelj gledališča. Uradni jezik v Celovcu da je nemški in da se župan ne da od Slovencev briskirati (nahruliti); naj ostanejo v Borovljah! Če bi bila prošnja spisana nemško, potem da ne bi bilo rešitvi ničesar na poti. Občinski svet mora doseči, da se slovenskih vlog absolutno ne bo sprejemalo. — Dr. Metnitz je torej — zelo nepremišljeno — izblebetal, da je hotel podljubeljskim igralcem le samovoljno nagajati, samo zaradi tega, ker so vložili slovensko prošnjo. Saj vendar ni bila edina in tudi ne bo zadnja slovenska vloga, ki jo bo absolutno moral sprejemati celovski magistrat. Če je bila to pot deželna vladna pametna in ni brez potrebe izzvala škandalov ter se ni pridružila mnenju dr. Metnitza, da se igra »Padar« ne sme dovoliti le zaradi tega, ker je prošnja slovensko spisana. — »sicer rešitvi ni bilo ničesar napoti« — je storila deželna vladna edinole svojo dolžnost. Vitez pl. Metnitz naj vzame na znanje, da se od kakega župana celovškega mesta, ktero bi brez Slovencev lahko prodajalo lakoto, tudi ne damo »briskirati«. Če so celovski mestni očetje prikimavali izvajanju svojega župana, je to nam čisto vseeno. Župana moramo le poučiti, da bo glasom odloka c. kr. notranjega ministristva z dne 9. septembra leta 1890, št. 17.919 moral sprejemati toliko slovenskih vlog, kakor se bo zljubilo Slovincem. Če pa se na vsak način hoče zopet blamirati, svobodno mu! Saj so še dandanes tozadevno veljavni isti zakoni in ravno isti razlogi kakor leta 1890. To potrjuje tržaško namestništvo, ki je mestnemu magistratu v Trstu ukazalo, da mora tudi slovenske vloge reševati, sklicuje se pri tem odloku na to, da je slovensčina uradni deželni jezik in da pomeni odklanjanje slovenskih vlog kršitev člena 19 državnega osnovnega zakona. Kdaj bo torej že enkrat konec izzivanja in hujskarij župana dr. viteza pl. Metnitza?!

Škocijan v Podjuni. (Za spomin na minolo postno kvaterno nedeljo.) Vsake kvatre so pri nas vsled priljubljenega cerkvenega shoda lepe, a tako lepih

pa le še ni bilo, kot zadnje dne 3. sušca t. l. Domačemu gosp. župniku na pomoč so iz Ljubljane prihiteli veleč. g. Janez Kalan, urednik »Bogoljuba«, ter vztrajno izvrševali odmerjen posel kot govornik in spovednik. Nič manj kot polne štiri ure so spovedovali ter okrog štiri in pol ure govorili, medtem trikrat s prižnice in enkrat v čitalnici Bralnega društva. Jutranja pridiga: Krščanska vzgoja! V tem je temelj družini in družina deželi, državi. Koliko zla se zabrani, koliko dobrega povzroči — dobra vzgoja. — Ob veliki pridigi smo slišali iz istih ust slabe posledice pijančevanja na premoženju, zdravju in telesnemu življenju ter na čednosti, verskem življenju. — Popoldne po križevem potu so še navduševali za čednostno življenje vobče pod varstvom in zaščito Brezmadežne, ter nasvetovali dobrim mladencam združenje v Marijini družbi. — Po končanem blagoslovu smo se še zbrali v župnišču k zadnjemu govoru. Razlagali so se nam pojmi abstinenc, alkohol ter so na podlagi statističnih podob ovrgli kriva mnenja, da alkohol greje, redi ter pospešuje zdravje. Zvedeli smo, da živi prav mnogo takih oseb, ki nikakršnih opojnih pijač ne zavžijejo. Druge slike so zopet kazale zle izrodke, kakršni se storijo v pijanosti. Konečno smo prišli do resnega zaključka, da je zavživanje opojnih pijač le slaba razvada, ne pa življenjska potreba; a ta razvada je že tako ukoreninjena, da bi je dandanes le z največjo težavo popolnoma pogrešali. Mesečnik »Zlata Doba« v Ljubljani nas o tem več pouči. Dne 24. t. m. (na tiho nedeljo) popoldne po blagoslovu se osnuje v okvirju Bralnega društva treznostni krožek druge stopnje, to je, da udje smejo sicer prav zmerno zavživati pivo ali vino, ne pa žganja. Tovariši iz Železne Kaplje, ki že imajo tak krožek v svojem izobraževalnem društvu, so nam poslali zelo lepo pismeno čestitko k tej naši prireditvi. S posebnim veseljem pripomnimo, da so se našemu vabilu odzvala sosednja društva. Dobrlavas je poslala šop vrlih mladenčev, Váženberk več navdušenih deklet; zastopano je bilo vovbersko društvo in župljani sosednih župnij. — In po takem naporu so se g. Kalan — popoln abstinenc — prav židane volje odpeljali v spremstvu g. Peregrina na večerni vlak. Mi smo jih spremljali le z molkim: Bog plačaj obilni trud in zlate nauke!

Guš'anj. Znano Plojevo gostilno v Guštajnu pri »Kroni« je vzel v najem g. Lovrenc Peruš.

Izbira je lahka, kajti kakovost odločuje.

Slast pravega :Francka;, njega jakost in lepa barva usposobljajo ga k najboljšim kavinim pridatkom, ki bo i Vas trajno zadovoljil.

Vsakdo naj pazi, kake vžigalice kupi!

Opetovano smo opozarjali naše somišljenike, naj vsak skrbi, da bodo prodajalne, iz katerih si oskrbuje svoje potrebščine, imele naše vžigalice »V korist obmejnim Slovincem«. Ako bi vsak strogo pazil na to, bi imela od tega »Slovenska Straža« velik dobiček. Zadnji čas pa se razširjajo po deželi vžigalice z napisom »Liepa naša domovina«. Opozorjamo, da je te vžigalice založil nek zvit tujec, ki je čisti dohodek od vžigalic »Liepa naša domovina« namenil — samemu sebi. Z vžigalicami »Liepa naša domovina« ni nobeno narodno-obrambno društvo v kaki zvezi. Opozorite trgovce, odločno zahtevajte od vseh trgovcev in trafikantov, naj prodajajo naše vžigalice, ki so prave le, ako imajo napis »V korist obmejnim Slovincem« in katerih glavno zalogo ima trgovec g. Menardi v Ljubljani.

Velikovec. (Nestrpnost.) Povodom pogrebe rajnega Buha na novem pokopališču pišejo lutrovske »Freie Stimmen« o

nestrpnosti rimske cerkve, ker katoliška duhovščina vsled cerkvenih predpisov ni smela na neblagoslovljeno pokopališče, temveč pred vhom izvršila blagoslovljenje in molitve. Nismo mislili kaj pisati o tem žalostnem slučaju; toda ker naši nasprotniki ne molčijo in katoliško cerkev napadajo, če se ta ravna po svojih postavah, smo dolžni odgovoriti s tem, da vprašamo lutrovske »Freie Stimmen«: »Kje je večja nestrpnost? Ali pri katoličanih, ali pri luteranih?« Dopisnik prostih štimc naj nam odgovori, če mu je kaj znano, kako ravna luteranci, kjer so v večini, s katoličani! Tako mora biti nasprotnemu dopisniku gotovo znano, da v Magdeburgu na Nemškem luteranci katoliškemu duhovniku niti s katoliškim mrličem ne pustijo na svoje lutrovske pokopališče. Mi katoličani pa prepustimo luterancem, če je treba, tudi najlepši prostor, in sme protestantski pastor brez vsake ovire s svojim mrličem na pokopališče. Ali je znano nasprotnemu dopisniku, da so luteranci na Pruskem sklenili postaviti, po kateri se sme katoliškim Poljakom vzeti zemlja, katero so posedali sto in sto let, in tam naseliti lutrovske Nemce? Ali ve nasprotni dopisnik, da so protestantski (anglikanski) Angličani oropali katoliške Irce skoro popolnoma njihove zemlje? Kdaj so bili katoličani tako krivični? Kje je torej nestrpnost? Štimce se tudi pošalijo iz latinskih molitev katoliških duhovnikov in hvalijo lutrovskega pastora, kako je v razumljivi nemški besedi blagodejno govoril rajnemu v spomin. Vprašamo: Kaj rajnemu bolj pomaga, molitev, če tudi je latinska, ali visoko leteče besede? Ali ni katoliška duhovščina, četudi slovenska, tudi v nemškem jeziku molila? S tem je nasprotni dopisnik povedal, kako je občutljivo nemško uho, če sliši kak drug jezik. Obenem je pa tudi dokazal, da mora tudi nas Slovence žaliti, če nam Nemci ne privoščijo jezikovnih pravic. To je obsodba za nemške nacionalce! Štimce v svoji nesramnosti očitajo katoliški duhovščini, češ, da ji je le za »kšeft«, ker ni vstopila na pokopališče ter vprašajo, če li je kraj pred vhom blagoslovljen. Kaj pa bi šele rekli nasprotniki, če bi bil mrliča spremljal samo en duhovnik; kak polom bi bil, če bi nobeden ne storil tega? Štimce naj nam povedo, kje je večji »kšeft«, ali pri katoliških pogrebih, ali pri protestantskih. Ali ni neki Velikovec hotel odpasti od katoliške vere k protestantizmu, pa se je zbal prevelikih plačil, ki jih morajo protestanti dajati svojim pastorm? Končno pa vprašamo naš katoliški občinski zastop, koliko je plačal protestantskemu pastoru, kojega je naročil (tako pišejo štimce), za njegove blagodejne in ljubeznive besede, ki jih je govoril katoliškemu mrliču?

Velikovec. »Freie Schule« je sklicala dne 3. t. m. v gostilni pri Lassnigu ljudsko zborovanje. Udeležencev je bilo zelo malo. Vidi se, da že tudi meščanstvo ni več zadovoljno z nemško nacionalnimi učitelji, ki so hoteli napraviti velik protestni shod zoper nemško nacionalne poslance v deželnem zboru radi tega, ker hočejo reformirati sedanjo nemško nacionalno šolo. Šolsko breme že tudi nemškim nacionalcem odpira oči. Smo že davno vedeli, da bo prišlo do tega.

Od nekod. (Očitni grešniki.) Zadnjo nedeljo sta šla mimo naše župne cerkve, ko se je znotraj vršila božja služba, dva možakarja. Eden je bil radovednež, drugi pa modrijan. Radovednež vidi toliko ljudi stati zunaj cerkve ter vpraša modrijana: »Ti kdo so pa ti, da tukaj zunaj cerkve stojijo in ne gredo v cerkev, kakor to zahteva cerkvena zapoved?« Modrijan mu odgovori: »Veš, to so očitni grešniki; nekdanj je cerkev takim naložila za pokoro, da niso smeli biti med drugimi v cerkvi pri božji službi. Sedaj pa, ko je svet že tako napreden, cerkvi tega ni treba več, temveč ljudje že sami vedo in si sami nalože tako pokoro.« Radovednež: »Glej, glej, kdo bi si mislil, da bi se v sedanjih časih ljudje tako poboljšali!«

Slovenske zmage na štajerskem. Pri volitvi v načelstvo trgovsko-obrtno zadrugo v Št. Lenartu v Slovenskih goricah za šentlenartski okraj, ki se je vršila dne 3. t. m., je zmagala na celj črti slovenska lista. — Pri občinskih volitvah na Ptujski gori so zmagali Slovenci v vseh treh razredih. III. razred je bil dosedaj v rokah nemškutarjev.

»Štajerc« se je zavoljo teh volitev silno re-perčil. Napisal je kar cel uvodni članek, v katerem je priporočal svoje kandidate, ki pa so propadli, da je kar veselje. Nemškutarija izgublja na Štajerskem tla celo v ptujski okolici. Razumemo, zakaj se »Štajerc« tako vsiljuje na Koroško. Na Štajerskem mu je takorekoč že odklenalo. — Tudi pri občinskih volitvah v Makolah je te dni sijajno zmagala »Slovenska kmečka zveza« v vseh treh razredih. Štajercijanci so popolnoma propadli.

Djekše. (Pogreb.) Mogočno sicer ali vendar žalostno so trijančili zvonovi dne 12. sušca; dolga procesija se je vila od Obenjakove hiše v Črnih Djekšah proti vasi. Pogrebci in sorodniki so spremljali starega Obenjakovega očeta k večnemu počitku. Pokopali smo moža korenjaka, po telesu in tudi v vsakem drugem oziru, ker rajni je bil ugleden gospodar, skrben hišni oče, vnet kristjan in odločen Slovenec. Doživel je skoraj 80 let in videli smo ga do zadnje nedelje pozimi in poleti vselej v cerkvi; kakršno življenje, takšna smrt! Ta izrek se je pri njem izpolnil. Previden s sv. zakramenti je mirno v Gospodu zaspal. Njegov pogreb je jasno pokazal, kako je bil rajni priljubljen. Rajni je bil tudi izurjen kolar. Pri starih slovenskih družinah ni bila redka navada, da je gospodar znal kako rokodelstvo. V ganljivih besedah so ob grobu priporočali rajnega v zgled č. g. župnik. Blagim sorodnikom naše sožalje. Naj v miru počiva!

Jezerko. V noči od 27. na 28. februarja ob polni nas je vzbudil prav čeden potresek v smeri od severa proti jugu. Prinesel je med mirno speče ljudi malo več življenja. To je bilo prihodnji dan povpraševanja! Čudno se nam zdi, da niti »Mir« niti drugi listi o potresu ničesar niso poročali. Je bil gotovo lokalni potres. — V predpustnem času povzročili so nam jezerski fantje in dekleta prav obilo smeha z igrami »Začarano pismo«, »Prisiljen stan, zaničevan«, in »Kmet in avtomat«. Igralo se je takrat v občno zadovoljnost, naravno — in živahno.

Tolstivrh — Guštanj. Živinorejska zadruha za Tolstivrh in okolico, je priredila v ponedeljek in torek dne 26. in 27. m. m. v gostilni Tolstovrške slatine kmetijski tečaj, ki se je prav povoljno obnesel. Ne le domačini, ampak tudi kmetje in kmetice iz sosednih občin, kakor iz Prevalj, Kotelj, Črneč, Leš itd., so prišli poslušati zanimiv poduk. Priznati se mora na tem mestu gg. predavateljem zmožnosti in govorniške talente, ker se je vse razlagalo v poljudnih, čistih slovenskih besedah, da je ljudstvo lahko razumelo. Na tečaj je prišlo posebno drugi dan veliko ljudi, da so precej veliki Osetovi prostori bili polni. Vse se je vršilo v najlepšem redu in želimo, da se pri nas na Tolskem vrhu še večkrat priredi kaj sličnega.

Dobrlavas. (Društveno življenje.) V našem katoliškem slovenskem izobraževalnem društvu se je pričelo prav živahno življenje po novem letu. Ustanovili smo odseke: fantovski (mladeniški) in dekliški odsek, katera prirejata vsak posebej svoje mesečne shode ali sestanke. Tako sta imela že oba odseka vsak po dva shoda. Prvi shod fantovskega odseka je bil dne 28. prosinca. Govorili so č. g. konzulent Ivan Katnik zelo navduševalno o pomenu odsekov in o njih veliki važnosti. Nato je še predsednik Lužnik opominjal in navduševal fante, naj se redno udeležujejo mesečnih shodov. Ob koncu je bil izvoljen odsekov odbor, sestoječ iz štirih članov. Drugi shod fantovskega odseka se je vršil dne 25. svečana dopoldne. Č. g. konzulent so podali fantom nauke: o pravem prijateljstvu med seboj in drugimi, ktero je uspešno sredstvo za razvoj društva in vzgojo dobrih značajev. Za tem je poročal tovariš Ivan Kuhling o soc. kurzu v Celovcu. — Popoldne istega dne (25. svečana), se je vršil dobro obiskan gospodarski shod. Govorili so č. g. Poljanec in še en gospod iz Velikoveca. Hvala jima lepa! — Dekliški odsek. Ustanovni shod se je vršil dne 11. svečana. Govorili so č. g. konzulent o pomenu odseka, ki ni zabava, ampak stanovski pouk in izobrazba na katoliško - narodni podlagi. Izvoljen je

bil tudi odbor štirih članic. Drugi shod pa je bil v nedeljo dne 10. t. m., ki je bil prav dobro obiskan. Društvena soba je bila napolnjena polna vrlih deklet in žen. Predsednica odseka otvori shod, pozdravi navzoče ter da besedo č. g. dr. Lambertu Ehrlichu iz Celovca, kateri govori jako poljudno o soc. demokraciji ter o njenih lažnivih naukih, ki se nikdar ne bodo izpolnili. Govorniku hvala lepa! Drugi govornik č. g. konzulent je govoril o redoljubnosti in snagi v domači hiši. Dekleta in fantje, le pogumno naprej po začetni poti, katera vodi do prave kršč., narodne in stanovske izobrazbe!

Pristno voščene sveče v korist »Slovenske Straže« prodaja odlikovana tovarna J. Kopač v Gorici. Vse prečastite župne urade **opozarjamo** na to pryo slovensko tovarno sveč — pošteno bodo postreženi.

Drože v korist »Slovenske Straže« so priznane najboljše. Izdeluje jih domača drožarna Josipa Košmerl v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 8. Te drože so popolnoma čiste brez vsakih primesij ter se kosajo tako v kakovosti, kakor tudi v ceni z vsakimi drugimi. Slovenske gospodinje, zahtevajte jih povsod!

Korle. (Nove orgle.) Nove, pneumatične orgle, delo mladega mojstra Antona Dernača iz Radoljice, imajo sledečo dispozicijo: V manualu: violinski principal 8, salicional 8, flauta dolce 8, liebligh gedackt 8, Aeoline 8, oktava 4, dvojna kvinta 2dve-tretjinki. V pedalu: subbas 16, pianobas 16. Zveze: Superoktavna zveza v manualu; pedalna zveza k manualu. Pritiskovni zbiralniki (Druckknöpfe): piano, mezzoforte, forte, sprožnik. Tremolo za manual. Intonacija je v obče izborna, posamezni registri imajo svoje karakteristike. Mični, mehki registri kakor Aeolina-flavta dolce s tremolo skupaj, kaj lepo in ginljivo pojejo. Čestitamo mlademu in podjetnemu mojstru in mu želimo le, da bi svoje zmožnosti mogel pokazati pri kakem večjem delu. Čestitamo pa tudi Korčanom, ki so si stavili s svojo lepo cerkvijo in orglami, ki so tudi na zunanaj lep kras cerkve, najlepši monument v čast Bogu in veselje ljudem, ki bodo obiskovali to krasno cerkev.

Somišljeniki! Zahtevajte v gostilnah računske listke „Slovenske Straže“! Naročajo se v pisarni „Slovenske Straže“ v Ljubljani.

Politične vesti.

Demisija Khuen - Hedervaryja.

Ogrski ministrski predsednik Khuen-Hedervary se je nasproti kroni postavil na stališče ogrskih kričarjev, ki bi radi imeli popolnoma, tudi od krone neodvisno vojno upravo. To je pokazalo Khuenovo stališče nasproti brambni predlogi. Konec te ogrske »obstrukcije« je bil, da je podal Khuen-Hedervary s celim svojim kabinetom demisijo, ki jo je cesar tudi sprejel. Kot naslednika imenujejo finančnega ministra pl. Lukacsija, ki bi morda izvedel volilno reformo za Ogrsko.

Štrajk rudarjev.

Na Angleškem še stavka rudarjev ni končana, in tudi ni upanja, da se bo tako kmalu končala. Posledice rudarskega štrajka so zelo hude. Cena živila je zelo poskočila, zlasti cena kruha in mesa, in ker vsled pomanjkanja premoga ribji parniki ne vozijo, v kratkem ne bo nobenih rib na prodaj, ki so v Londonu in obrežnih mestih na Angleškem važno živilo. V Staffordshire je v nekatere jame v rudokopih udrila voda, da tedne in mesece v njih ne bo mogoče začeti z delom. Veleindustriji v Tokio na Japonskem so vsled angleškega štrajka sklenili znanprej dobivati premog namesto iz Angleškega iz Amerike. Vseh štrajkovcev je na Angleškem 1.581.830. Med njimi je 1.006.000 stavkujočih rudarjev in 475.830 drugih delavcev, ki so vsled štrajka izgubili delo.

Štrajk se širi v Nemčiji.

Dne 11. t. m. so začeli stavkati tudi rudarji ob Ruhri na Nemškem. V rudokopih pri Dortmundu je manjkalo nad 75 odstotkov rudarjev, po drugih rudnikih so pa rudarji večinoma delali. Med 170.868 rudarji jih je delalo 112.189, soc. demokratskemu po velju je torej sledilo 68.679 rudarjev. Pruska vlada je vse storila, da vzdrži red in mir. Stavko so začeli soc. demokrati, da bi razbili krščansko rudarsko strokovno društvo, ki ima ob Ruhri do 80.000 članov.

Laško - turška vojna.

Pri Sejd Abdalahu Lahi porazen.

Turško vojno ministrstvo objavlja iz Bengazija 3. t. m.: Oddelek 75 rednih vojakov in prostovoljcev je v zasedi napadel dve laški stotnji. Boj je trajal, da je solnce zšlo. Sovražnik, ki je veliko ljudi izgubil, je bil pozneje ojačen in je živahno s topovi streljal. Naši vojaki in prostovoljci so na zahodnem delu naše postojanke napadli sovražnika, ki je nato ukazal trobiti umikanje. V tem trenutku so se pojavile reserve sovražnika, šest pehotnih bataljonov, ena poljska baterija, dve gorski bateriji, tri havbične baterije in več strojnih pušk. Lahy so prodirali proti našemu levemu krilu. Mi smo sovražnika z vso silo napadli in ga prisilili, da je bežal. Zasledovali smo ga do njegovih utrd. Sovražnikove izgube so zelo velike. Mrtev je stotnik Ocanti in poročnik Orlandi 35. pešpolka. Mi smo izgubili tri mrtve in tri ranjene vojake in 21 mrtvih ter 40 ranjenih prostovoljcev.

Lahom se v Ain Zari slabo godi.

Bolognski list »Resto del Carlino« poroča iz Tripolisa: Ker razsaja v Ain Zari malarija, Lahy Ain Zaro s svojimi 12.000 vojaki težko vzdržujejo. Sklenili so zato, da zgradi močno utrdbo in jo z dvema bataljonom zasedejo. Poleg dveh bataljonov ostane v utrdbi ena baterija in štiri strojne puške. Zgradili so tudi železnico med Tripolisom in Ain Zaro.

Sultan zapusti Carigrad.

Ker se Turki boje, da Lahy Dardanele napadejo, nameravajo dvor sultana premestiti v Malo Azijo.

205 milijonov lir za vojno.

Laška zbornica je vladi dovolila, da sme za vojno v Tripolisu in Cirenajki najeti pošojilo 25 milijonov lir.

Društveno gibanje.

Prevalje. Slov. katol. del. društvo ima svoje mesečno zborovanje prihodnjo nedeljo, dne 17. marca. Pobirala se bode tudi udnina.

Ženski shod v Št. Janžu v Rožu. Slov. kršč. soc. zveza priredi ženski shod v Št. Janžu v Rožu dne 17. marca pri Tišlerju. Začetek ob 3. uri popoldne. Žene in dekleta iz Št. Janža in okolice, agitirajte za udeležbo in pridite v obilnem številu.

Št. Tomaž. (Občni zbor) ima društvo »Edinost« dne 19. sušca na praznik sv. Jožefa popoldan ob 3. uri v društveni dvorani. Na dnevnem redu je razun poročil o društvenih zadevah tudi govor. Govornik pride iz Celovca. Med odmori bodo igrali tamburaši in zapeli društveni pevci. Udje in prijatelji društva, pridite v obilnem številu! — Odbor.

Želinje pri Velikovecu. (Shod.) Na sv. Jožefa popoldne po blagoslovu priredi izobraževalno društvo na Želinjah v župnišču shod z igro »Sv. Cita« in podučnimi govori. K veliki udeležbi vabi odbor.

Ženski shod v Grabštanju. Dne 19. marca (praznik sv. Jožefa) se vrši v župnišču v Grabštanju ob 3. uri popoldne ženski shod. Na sporedu sta dva govora. Žene in dekleta, pridite v obilnem številu!

Št. Lipš. Občni zbor izobraževalnega društva, ki se je moral dne 4. svečana zaradi debelo zapadlega snega preložiti, se vrši

Imate bolečine?

Revmatične, protinske, v zobeh, glavobol? Ali ste se po prepihu ali drugače prehladili? Poskusite vendar bolečine utehajoči, zdravilni in krepčujoči Fellerjev fluid z znamko »Elza-fluid«. Ta je v resnici dober! To ni samo reklama! Dvanajstotica za poskušnjo 5 kron franko. Izdelovatelj samo lekarnar Feller v Stubici, Elza-trg št. 67 (Hrvaško).

v nedeljo dne 17. sušca 1912, ob 3. uri popoldne pri Habnerju v Kršivasi. Dekleta uprizorijo igro »Neža in Fabiola« in fantje tudi eno. Ob neugodnem vremenu se vrši v župnišču. K obilni udeležbi vabi odbor.

Občni zbor »Slov. kršč.-soc. delavskega društva za Celovec in okolico« se vrši v soboto, dne 23. marca, ob 8. uri zvečer v mali dvorani hotela Trabesinger. Vse ude in prijatelje društva k obilni udeležbi vabi odbor.

Št. Janž v Rožu. Slovensko katoliško izobraževalno društvo za Št. Janž in okolico bo imelo na praznik, dne 25. sušca, ob 3. uri popoldne pri Tišlerju v Št. Janžu svoj IV. letni občni zbor. — Odbor.

Slovenske občine in slovenska društva! Spominjajte se v svojih proračunih „Sloverske Straže“!

Cerkvene vesti.

Pobožnost k presv. Glavi v mestni župni cerkvi sv. Ilja v Celovcu se vrši letos od 17. do 25. t. m., ob 5. uri popoldne. Pridiguje o. Mihael Hoffmann D. J., vseučiliški profesor in rektor konvikta v Inomostu.

Resigniral je na župnijo Brezo č. gosp. Jožef Eichholzer, župnik v Pontablju.

Književnost.

Gorenjska knjižnica. II. zvezek. Ponatis iz »Gorenjca«. Cena 30 vin. V Kranju 1912. Izdaja, zalaga in tiska »Tiskovno društvo« v Kranju. Str. 47.

Ne v Ameriko! Povest Slovincem v pokuk. Po resničnih dogodbah sestavlja in spisal Jakob Alešovec. V Ljubljani, 1912. Založila Katoliška Bukvarna. Str. 239. Cena 1 K 50 v, vezano 2 K 50 v. Povest je izšla v drugem, od Jožefa Volca pripravljenem natisu kot 6. zvezek Aleševčevih spisov. Kdor ima že prejšnje zvezke, si bo gotovo naročil tudi šestega. Aleševčevi spisi so za ljudstvo res zelo primerni in jih ljudstvo takorekoč požira. Priporočamo jih zlasti knjižnicam.

Slava nebeške Kraljice. Dvajset Marijinih pesmi za mešan zbor, zložil Franc Gerbič. Op. 72. Partitura 3 K. Glasovi po 60 v. V Ljubljani, 1912. Založila »Katoliška Bukvarna«. Str. 39. Skladatelj je posvetil delo prevzvišenemu tržaško-koprskemu škofu dr. Andreju Karlinu. Ni nas z lahka v zadnjem času razveselila katera zbirka cerkvenih pesmi tako, kot ta. Skladbe niso samo plod večjega skladatelja, ampak so tudi tako nežne, občutene, besedilu in cerkvenemu duhu primerne, da jih bodo verniki, pevci in pevovodje enako hvaležno sprejeli. Cerkevna predstojništva opozarjamo na to vsega priporočila vredno zbirko.

Orel. Koračnica. Zložil Anton Jakl, op. 41. Besede spisal Fran Kristan. Cena 1 K. Prirejena je tudi za orkester. V Ljubljani, 1912. Založila »Katoliška Bukvarna«.

Za kratek čas.

Nabira J. M.

Razgovori v nebesih.

Modrijan stopi k Bogu Očetu in reče: »Ljubi Bog, kako dolgo traja pri Tebi ena minuta?«

»Tisoč let!«

»— in kaj velja pri Tebi milijon kron?«

»En vinar!«

»Ljubi Bog! Potem mi lahko daš en vinar.«

»Počakaj eno minuto!«

Iz dobre družine.

Učitelj: »Torej, Miha Pečenka, kaj dobimo vsega od gosi?«

Miha: »Meso, pečenko in —«

Učitelj: »In?«

Miha: »Maščobo!«

Učitelj: »Kaj še?«

Miha: — — —

Učitelj (pomaga): »Kaj pa imate doma v blazinah?«

Miha: »Bolhe!«

Ponesrečeni požirek.

Ubožni študent je bil povabljen od imenitne mestne družine k večerji. Hišni oče je postavil steklenico boljšega vina na mizo. Pripetilo se je, da je hišna po nerodnosti ugasnila luč. Študent, ki celo leto ni okusil tako dobrega vina, svoj glažek v temi hitro izpije, stegne se ravno tako hitro po steklenico sredi mize, si še enkrat naliže, in naglo postavi steklenico zopet nazaj. Ko so luč zopet prižgali, so se vsi pogledali, študent pa je obledel: Steklenica je stala v skledi mastne prikuhe! V naglici in temi jo je študent tja postavil.

Kupujte pri tvrdkah, ki inserirajo v „Miru“!

Otrokom najboljše!

To je in ostane:

Kathreinerjeva

Kneippova

sladna kava.

Kathreinerjeva krepi male in povzročuje, da mleko prija, kjer bi se samo upiralo.

Kathreinerjeva prinese srečo v hišo

Svarilo.

Izvedel sem po naključbi, da hudobni jeziki brez vsakega vzroka, iz gole zlobnosti razširjajo o meni sramotne laži po Borovljah in okolici ter me grdo obrekujejo, da sem prestopil k protestantizmu, se oženil itd. Javim tukaj očitno, da bom vsakega takega obrekovalca in lažnjivca, ki mi bo naznanjen, brez usmiljenja izročil sodnji.

Maribor, 6. sušca 1912.

Anton Klemenčič,

župnik v p.

Naprodaj

je hiša z vrtom in svinjskim hlevom, pol ure od Pliberka, v zelo živahnem kraju, pripravna za delavca ali pa za penzionista. Več pove g. nadučitelj v Šmihelu nad Pliberkom, Koroško.

V založbi Družbe sv. Mohorja v Celovcu

je nanovo izšla knjiga:

Razlaganje cerkvenega leta (Slovenski Goffine).

Priredil msgr. Valentin Podgorc.

Mehko vez. K 4.—, za družnike K 3.—, po pošti 40 vinarjev več. — Trdo vez. K 5.40, za družnike K 4.—, po pošti 40 vinarjev več.

Bolnim na padavici

pomoč in zdravitev po novi lečbi. Pomoči potrebnim daje pojasnila zdravniški ordinacijski zavod Budapest, Große Kronen-Gasse 18.

Loterijske številke.

Brno, 6. marca: 50 46 63 84 76

Trst, 9. marca: 84 29 55 19 88

Linc, 9. marca: 28 45 16 11 82

Tržne cene v Celovcu

7. sušca 1912 po uradnem razglasu:

B l a g o	100 kg				80 litr. (biren)		
	od		do		K	v	
	K	v	K	v			
Pšenica	—	—	—	—	—	—	
Rž	20	42	22	—	12	70	
Ječmen	—	—	—	—	—	—	
Ajda	—	—	24	—	12	—	
Oves	20	53	22	—	7	53	
Proso	—	—	—	—	—	—	
Pšeno	—	—	—	—	—	—	
Turščica	21	—	—	—	—	—	
Leča	—	—	—	—	—	—	
Fižola rdeča	—	—	—	—	—	—	
Repica (krompir)	—	—	8	88	4	—	
Deteljno seme	140	—	160	—	—	—	
Seno, sladko	6	—	7	—	—	—	
„ kislo	3	—	4	50	—	—	
Slama	2	80	3	50	—	—	
Zelnate glave po 100 kos.	—	—	—	—	—	—	
Repa, ena vreča	—	—	—	—	—	—	
Mleko, 1 liter	—	26	—	30			
Smetana, 1 „	—	60	1	20			
Maslo (goveje) . 1 kg	2	80	3	20			
Sur. maslo (putar), 1 „	2	80	3	60			
Slanina (špeh), pov. 1 „	2	20	2	30			
„ sur. 1 „	2	10	2	20			
Svinjska mast . 1 „	2	20	2	40			
Jajca, 1 par	—	18	—	26			
Piščeta, 1 par	2	80	3	60			
Race	—	—	—	—			
Kopuni, 1 par	—	—	—	—			
30 cm drva, trda, 1 m ²	3	30	3	60			
30 „ „ mehka, 1 „	2	50	3	—			
Ž i v i n a	Počrez		100 kilogr.		Prignalo	Prodalo	
			živa	zaklana			
	od	do	od	do			od
	v kronah						
Konji	—	—	—	—	—	—	
Biki	—	—	—	—	—	—	
Voli, pitani	—	—	180	—	2	2	
„ za vožnjo	500	620	—	—	53	24	
Junci	280	410	—	—	20	9	
Krave	260	600	152	158	48	26	
Telice	286	—	—	—	2	1	
Svinje, pitane	—	—	—	150	158	25	
Praseta, plemena	20	55	—	—	280	220	
Ovce	—	—	—	—	—	—	

Hranilnica in posojilnica v Glinjah

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

vključno naznanja, da se vrši

letni občni zbor

namesto v nedeljo 17. marca 1912

v ponedeljek dne 25. marca 1912

ob 3. uri popoldne

v posojilničnih prostorih štev. 8 na Trati.

Dnevni red:

1. Čitanje revizijskega poročila „Zadružne Zveze“ v Celju.
2. Potrjenje računa za leto 1911.
3. Posvetovanje o razdelitvi čistega dobička.
4. Volitev odbora in račun. pregledovalcev.
5. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi

načelstvo.

Lepo posestvo

se proda iz proste roke. Posestvo je v **Pa-pračah**, občina Škofiče ob jezeru, v slovenskem delu Koroške ter meri skupaj 38 oralov, Kmetka poslopja so vsa v dobrem stanju. Na polje spada 12 oralov, na travnik 2 orala, vse na ravnem; 20 oralov je lepo zaraščene gozda, 4 orale občinskega pašnika. Cena 16.000 kron. Več pove **Jakob Brinšek**, Otok pri Radovljici, Kranjsko.

Posestvo

z novo hišo in obokanim novim hlevom, pet minut od postaje Grabštajn in 14 minut z vlakom od Celovca, v slovenskem kraju, obsega okoli 20 oralov zemlje (ki obstoji iz najboljših, tik železnice ležečih njiv, travnikov in gozda), se takoj za **17.500 K** proda z nasejanim žitom vred in tudi več zraven spadajočih premičnin. Denarja je treba samo okoli 10.000 kron, drugo more na posestvu ostati. (Pripravno tudi za vpokojence.) To posestvo je bilo sodnijsko cenjeno na okoli 23.000 kron. — Vprašanja s priloženo znamko sprejema posestnik **Anton Renko**, trgovec v Celovcu.

Službe išče

mož srednje starosti, oženjen, izučen mizar, najraje za hišnika ali hišnega oskrbnika kje na Koroškem. Službo želi nastopiti v kratkem **Jožef Mandelc** pri Otrubu, pošta Bistrica v Rožu, Koroško.

Služba cerkovnika in organista

v Guštanju se odda do dne 15. aprila 1912. Znanje kakšne obrti je radi pičlih dohodkov neobhodno potrebno. — Prosilec bodi pobožen, trezen, marljiv, snažen in zvest. Prošnje do 25. marca na: župnijski urad v Guštanju, Koroško.

2 kleparska vajenca

sprejme takoj **Ernest Welecky**, stavebeni in galanterijski klepar v Celovcu, Fröhlichgasse 38.

Iglasto drevje.

Pošiljanje se je pričelo. Smreke 30 do 180 cm visoke, kos po 30—120 vin., Weimouthovi bori 20—200 cm visoki, kos po 50—250 vin., črni in beli bori 30—200 cm vis., kos po 70—200 vin., mesni 30—300 cm vis., kos po 70—300 vin., Banks-bori 30—80 cm vis., kos po 70—100 vin. Ekso-tična (inozemski) iglasta drevesa v 70 najlepših vrstah kos po 1 do 5 K. Kolekcija: 100 kosov tu- in inozemskih iglastih dreves 50 do 300 cm vis. K 100.—, 50 kosov K 55.—, 25 kosov K 30.—, 20 milijonov gozdnih dreves: smrek, črni in beli borov, hrastov itd., 1—4 letnih sadik 1000 kosov po 3 K. Nadalje: sadna, lepota, drevoredna in žalobna drevesca, pasemske kure in jajca za valjenje, lovski in lepotni fazani in njih jajca za valjenje. — Glavni cenik na željo zastoj.

Grof Žiga Batthyányjevo grajščinsko oskrbnišvo Csendlak pri Radgoni.

Lepe mesečne sobe

se takoj poceni oddajo. **Hotel Trabesinger**, Celovec.

V najem se da gostilna in mesarija

v »Narodnem domu« v Velikovcu. Najemnik mora biti popolnoma zmožen slovenskega in nemškega jezika ter mora biti mesar. Oglasila se sprejemajo do Velike noči pri »Hranilnici in posojilnici« v Velikovcu.

Le z uporabo leta 1886. pohvaljenega z znamko postavno zavarovanega **Seehund** gumičevega trana mazila za usnje

posta-nejo **črevlji**

res nepremočni, mnogo bolj trpežni, mehki in se jih še lahko svetli z voščilom. Tudi za vozna pregrinjala, konjsko opravo, jermenje itd. izvrstno. Dobiva se povsod v škaticah po 30 h in večjih, če ne naravnost po edinih proizvajalcih: **J. Lorenz & Co., Heß, Česko, in Böhme & Lorenz, Chemnitz, Saško.** — Sodbe se glase:

Po priporočilu grofa Merveldt in več drugih častnikov blagovolite mi poslati 1 kg gumičevega trana. Mogliano-Veneto (Laško), 25. marca 1902. Ferdinand baron Bianchi.

Vabilo
na

redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Šmihelu pri Pliberku

registrirane zadruge z neomejenim jamstvom
ki se bo vršil

v nedeljo 17. marca 1912 ob 3. uri popoldne
v posojilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računskega zaključka za leto 1911.
3. Volitev odbora in računskih pregledovalcev.
4. Poročilo o izvršeni reviziji.
5. Določitev obrestovanja hranilnih vlog in posojil.
6. Slučajnosti.

Op. Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki sklepa ne glede na število navzočih zadrušnikov.

Lovske puške

Prva borovska orožnotovarniška družba

Peter Wernig,

vseh sestav, priznana delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

družba z omej. zavezo: v Borovljah na Koroškem.

Ceniki brezplačno in poštnine prosto.

SUKNO

in modno blago za gospode in gospe priporočila izvozna hiša

PROKOP SKORKOVSKÝ IN SIN v Humpoleu na Češkem.

Vzorci na zahtevo franco. Zelo zmerno cene. Na željo dam tukaj izgotoviti gosposke obleke.

GEFIRE

A. Thierry-jev balzam

Edino pristen z zeleno redovnico kot varstveno znamko.

Alles echter Balsam aus der Schatzkammer der Apotheke des A. Thierry in Pregrada bei Rabitzsch-Sauerbrunn.

Postavno zavarovano.

Vsaka ponaredba in razprodaja drugih balzamov z znamko, ki lahko moti, se bo kazenskosodnijskim potom zasledovala. — Nedosegljivo zdravilno sredstvo pri kašlju, zasliženju, hripavosti, olajša katarr, prsne in pljučne bolezni, posebno dobro sredstvo pri influenci, želodčnih boleznih, netečnosti, slabi prebavi, zapki, zgagi, želodčnem krču, napenjanju, koliki, proti zobobolu in ustnim boleznim, trganju v udi, opeklina, prisku itd. 12/2 ali 6/1 ali 1 velika specialna steklenica K 5.60.

Lekarnarja A. Thierry-ja

edino pristno

centifolijsko mazilo

zanesljivo in sigurno učinkuje proti vsem še tako starim ranam, tvorom, ranitvam, vnetjem, uljesom, črni, prisadu, ozeblinam, kurjim očesom, žuljem itd.; odstrani vse tuje reči iz telesa in prihrani marsikatero bolešno operacijo. 2 lončka staneta K 3.60.

Razpošilja: Lekarna »Pri angelu varihu« Adolf THIERRY v Pregradi pri Rogatcu.

Dobiva se skoro po vseh lekarnah. Na debelo v medicinaldrogerijah.

U zalozi Družbe sv. Mohorja v Celovcu

je nanovo izšla knjiga:

Kristusovo življenje in smrt

v premišljevanjih in molitvah.

Poleg Gašparja Erharda za Slovence priredil Štefan Kociančič.

Dva dela, druga izdaja.

Cena: Mehko vez. K 6.—, za družnike K 4.40, po pošti franko K 1.— več. — V dva dela trdo vez. z usnjatim hrbtom K 9.20, za družnike K 6.80, po pošti franko K 1.— več.

Podlaga sreče

je najboljšo stremiljenje ohraniti otroke zdrave, zato pri kašlju zaužijte hitro učinkujoče, zdravniško toplo priporočeno in otrokom prijetno zdravilo, imenovano

Thymomel Scillae.

Izvolite vprašati svojega zdravnika.

Steklenica K 2.20. Po pošti franko proti predplačilu K 2.90. Tri steklenice po pošti franko proti predplačilu K 7.—. Deset steklenic po pošti franko proti predplačilu K 20.—.

Izdelovatelj in glavna zaloga

lekarna B. FRAGNER, c. kr. dvorni dobavitelj, PRAGA-III., oge Nerudove ulice št. 203.

Pozor na ime izdelka, izdelovatelja in varstveno

znamko!

Dobiva se v večini lekarn, v Celovcu »Pri angelu«, Pavel Hauser, Viktor Hauser, H. Gutt.

Kdor išče — najde

izpodbudo za

blagostanje

v naših nalogah iznajdb. Zahtevajte iste takoj zastoj in poštne prosto od mednarodne družbe za uporabo patentov

Fr. Heimbach & Co., Köln a. Rhein.

VINO istersko, dalmatinsko, goriško vino

(Teran, Oplo, Lisa, Vipavec).

Specialna vina, sladka, garantirano naravna: REFOŠKO, - REFOŠKAT, - MUŠKAT.

Trgovina z vinom Jos. KOFLER na veliko in na drobno BELJAK, Perau-cesta št. 1. Telefon 123.

Volneno

blago za ženske in sukno za moške obleke, zadnje mode, razpošilja najceneje Jugoslovanska razpošiljalna R. Štermecki v Celju št. 308. Vzorci na zahtevo poštne prosto.

Kajža

tik farne cerkve in trirazredne ljudske šole v Skočidolu, ki ima tudi lep sadni vrt, se prav po ceni proda. — V najem se oddajo tudi dve ali tri sobe s kuhinjo. — Več pove Herm. Schiller v Skočidolu, pošta Podravlje, Koroško.

Celo življenje

se bote spominjali čudno hitrega učinka pri skrinastih, protinovitih in nevralgičnih bolečinah in pri ozeblinah, če porabite od gg. zdravnikov toplo priporočeno sredstvo, imenovano

Contrheuman.

Lajša in pomiruje bolečine, izsesava otekline na členih, pospešuje njih gibčnost in odstranjuje neprijetno boleče srbenje.

Poprašajte pri svojem zdravniku.

Izdelovatelj in glavna zaloga B. FRAGNER, lekarna, c. kr. dvorni zalagatelj,

PRAGA-III., vogel Nerudove ulice šte. 203.

1 škatlica 1 krono.

Proti predplačilu K 1.50 dobi se 1 škatlico

" " " 5.— " " 5 škatlic

" " " 9.— " " 10 " franko

Pozor na ime izdelka, izdelovatelja in

varstveno znamko!

Dobiva se v vseh lekarnah, v Celovcu: »Pri angelu«, Pavel Hauser, Vikt. Hauser, H. Gutt.

Zahtevajte in kupujte pri vseh trgovcih slovenske
Ciril in Metodove vžigalice
 ki so priznane najboljše.

Glavna zaloga pri tvrdki Ivan Perdan v Ljubljani.

Umetni mlin

v dobro obiskanem trgu spodnje Labudske doline, ob državni cesti in železnici, cerkev in šola v trgu, gotovi odjemalci, z žago, elektr. lučjo in kovačnico v hiši, vse lepo uravnano, 7 oralov zemljišča z lepim sadovnikom, se poceni proda. Naslov pove Upravištvu lista „Mir“ št. 9.

Veliko posestvo

naprodaj z dvonadstropno hišo v dobrem stanu, z lepimi obokanimi hlevi, novozidanim skednjem in uto za drva ter s hišnim mlinom. — Skupnega zemljišča je 67 oralov, vse lepo arondirano. — Več pove posestnica Ana Sabotnik v Šmarjeti nad Ribnico, pošta Hodiše, Koroško.

Ne grešite

zoper Vaš želodec,

ampak podpirajte njegovo službo kot prebavljačo in očiščujočo ud.

Preizkušeno iz izbranih najboljših in uspešnih zdravilnih zeli skrbno pripravljeno, tek zbujačo in prebavljanje pospešujoče in lahko odvajajoče domače zdravilo, ki ublaži in odstrani znane posledice nezmernosti, slabe diete, prehlajenja in zoprnega zaprtja, n. pr. gorečico, napenjanje, nezmerne tvoritve kislin ter krče, je dr. Rose balzam za želodec iz lekarne B. Fragnerja v Pragi.

SVARILO! Vsi deli embalaže imajo postavno depoponovano varstveno znamko.

GLAVNA ZALOGA: LEKARNA

B. FRAGNER-ja, c. in kr. dvornega dobavitelja, „Pri črnem orlu“, PRAGA, Mala strana 203, vogal Nerudove ulice.

Po pošti se razpošilja vsak dan.

Cela steklenica 2 K, pol steklenice 1 K. Proti naprej vpošiljati K 1.50 se pošlje mala steklenica, za K 2.80 velika steklenica, za K 4.70 dve veliki steklenici, za K 8.— štiri velike steklenice, za K 22.— 14 velikih steklenic poštne prosto na vse postaje avstro-ogrske monarhije.

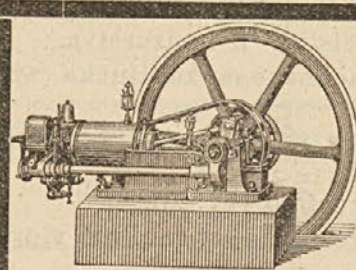
Zaloga v vseh lekarnah Avstro-Ogrske, v Celovcu „Pri angelu“, P. Hauser, V. Hauser, H. Gutt.

Služba cerkovnika in organista

v Skočidolu se oddaja. Nastop takoj. Cecilijanci imajo prednost. — **župnijski urad v Skočidolu**, pošta Podravlje na Koroškem.

Postni pastirski list

prevzvišenega gospoda knezoškofa krškega s poslnim redom za Krško škofijo za l. 1912 se dobi v podobi zelo ročne brošurice v tiskarni Družbe sv. Mohorja
 Cena 20 vinarjev. Cena 20 vinarjev.

Vsak strokovnjak Vam pove, da so orig. Otmar-motor stabilen ali nepremaklj. in poljedelski stroji iz tovarne

C. Prosch, Celovec, imejitelja brata inženirja Prosch, najboljši in najzanesljivejši v obratu.

Zahtevajte specialne kataloge in obiske inženirja!

Sposobne zastopnike

za provizijsko prodajo šivalnih strojev na zmerne obroke sprejme **J. KLIMESCH**, veletrgovina šivalnih strojev, Praga-Smíchov 595.

Kovaškega vajenca

sprejme takoj v uk **Martin Mohar**, kovač v **Peračici**, pošta Škocijan v Podjuni, Koroško.

Zaloga sukna, platna, modnega in manufakturnega blaga.

Franc Souvan sin
 Ljubljana, Mestni trg 22 in 23.
 Manufakturna veletrgovina. Narodno podjetje.

Največja zaloga preprog. Popolne opreme za neveste.

Redka setev, dobra gnojitev

prinese jeseni bogato žetev!

Dobra pomladanska gnojitev

Thomasovo moko

je vsled znižane to-vornine, ki je še veljavna do 15. majnika

Zvezdna znamka

prav izredno koristna!

Thomasovo moko „Zvezdne znamke“ imajo naprodaj vse prodajalnice, označene po lepakih.

Tovarne Thomasfosfata z. z o. z., Berlin W 35.

Pred manjvrednim blagom svarimo!

Hotel Trabesinger v Celovcu

Velikouška cesta št. 5

se priporoča

potnikom, ki prenočujejo v Celovcu.

Tukaj najdejo lepe, snažne in pozimi zakurjene sobe po 1 K do 5 K, okusne jedi, dobro pijačo poceni.

Veliko dvorišče za vozove in trije hlevi za konje.

Za zabavo služi **kegljišče**, pozimi zakurjeno.

Poleti sedi na **senčnatem vrtu**.

V tem hotelu najdeš vsak dan prijetno slovensko družbo, posebno ob sredah zvečer.

Velike dvorane za shode in veselice.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavica K 8.000.000.

Rezervni fond čez K 800.000.

Denarne vloge obrestujemo po **4 1/2 0/0** od dne vloge do dne vzdiga.

Kolodvorska cesta 27, v lastni hiši.

Zamenjuje in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavelje.

Eskompt in incasso menic Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Splitu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Turške srečke Šest žrebanj na leto. Glavni dobiček 300.000 frankov. Na mesečno vplačev. po K 8.— za komad. **Tiske srečke s 4% obrestmi**. Dve žrebanji na leto. Glavni dobiček K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10.— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.